

DET NY TEATER

præsenterer ifølge aftale med
CAMERON MACKINTOSH
en ny produktion af
BOUBLIL og SCHÖNBERG

MISS Saigon

Musik CLAUDE-MICHEL SCHÖNBERG
Tekst RICHARD MALTBY JR. og ALAIN BOUBLIL

UNDERVISNINGSMATERIALE

FEBRUAR - MAJ 2023

Særtilbud til skoler

2.500 billetter udbydes med særlig ungdoms-gruppe-rabat.

Er I en gruppe på min. 10 personer under 25 år, kan I komme i Det Ny Teater for kun 199,- per person (normalpris 339,-). Tilbuddet gælder onsdage og torsdage kl. 19.30, så længe billetter haves.

Teaterbesøget kan eventuelt kombineres med en rundvisning på teatret før forestillingen.

RESERVER DINE BILLETTER

Billetter kan bestilles hos teatrets arrangementsafdeling på telefon 33 25 60 65 eller arrangement@detnyteater.dk

PRAKTISK INFORMATION OM MISS SAIGON PÅ DET NY TEATER

Opføres fra 9. februar til 7. maj 2023.

Gammel Kongevej 29, 1610 København V.

Undervisningsmateriale

MÅLGRUPPE

Udskolingen og gymnasiale uddannelser.

FAG

Dansk, historie, dramatik og musik.

FORMÅL

Materialet giver eleverne en indføring i musicalen *Miss Saigon*. Gennem arbejdet med musicalen, og de historiske begivenheder som er baggrunden for musicalen, vil eleverne fremme deres analytiske kompetencer af flere forskellige udtryksformer, deres indlevelsessevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse og empati. Ved at skulle redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i verdenshistorien og samtidig drage paralleller til nutidige problematikker ift. krig og kultursammenstød får eleverne desuden en øget omverdensforståelse.

Indholdsforlegelse

Sæertilbud til skoler.....	s. 2
Beskrivelse af materialet.....	s. 3
Om handlingen i Miss Saigon.....	s. 4
Det begyndte med et foto.....	s. 5
Miss Saigon og musicalhistorien.....	s. 6
Vietnamkrigen og bambustæppet.....	s. 7
Arbejdsspørgsmål.....	s. 9
Den episke kærlighedshistorie.....	s. 10
Arbejdsspørgsmål.....	s. 11
Forestillingsanalyse.....	s. 13
Teateranmeldelse.....	s. 15

Beskrivelse af materialet

Materialet består af en introduktion til *Miss Saigon* som teaterfænomen og Vietnamkrigen, som musicalen udspiller sig under og efter. Materialet rummer et emnekatalog med metoder til at arbejde med musicalen i fagene historie, dansk, dramatik og musik både før, under og efter, I har set forestillingen. Nogle opgaver er fagspecifikke, mens andre lader sig oversætte mellem fagene.

Der lægges op til, at du som lærer kan bruge de dele af materialet, som giver mening for dig og din undervisning. Materialet er ment som et oplæg til undervisning i det historiske emne Vietnamkrigen og litterære emner om kultursammenstød, umulig kærlighed, opofrelse, drømme, grådighed og ansvarlighed.

Emner med introduktion og arbejdsspørgsmål som giver forskellige indgangsvinkler til *Miss Saigon*.

Arbejdsopgaverne og baggrundsplysningerne, der findes i dette materiale, er skabt til at give eleverne en større oplevelse, når de oplever *Miss Saigon*, og opgaverne hjælper samtidig eleverne med at bearbejde de tematikker, som indgår i forestillingen.

Om handlingen i Miss Saigon

Dramatisk, bevægende og storslået

Miss Saigon er en af de mest gribende og spektakulære musicals der er skrevet. En moderne klassiker med storslået musik skabt af ophavsmændene til *Les Misérables*, Claude-Michel Schönberg og Alain Boublil.

Handlingen udspiller sig i Vietnam, USA og Thailand og begynder i Saigon i 1975, få dage før Vietnamkrigens afslutning. To kulturer og ideologier har kæmpet mod hinanden i den næsten 30 år lange krig. På natklubben Dreamland, der er populær blandt amerikanske soldater, er stemningen hektisk. Stedet drives af den kyniske fransk-vietnamesiske restauratør Engineer, og her arbejder den unge forældreløse vietnamesiske pige Kim som barpige. Hun møder den amerikanske soldat Chris, og de bliver stormende forelskede. Forholdet bliver skæbnesvangert. I krigens kaos bliver de skilt fra hinanden, men skæbnen synes at have bundet dem sammen...

Det unge forelskede pars gribende kamp mod krigens kræfter og de fordomme, der møder dem i sammenstødet mellem de implicerede kulturer, er kernen i *Miss Saigon*.

Årets mest gribende musical

Musik Claude-Michel Schönberg **Original fransk tekst** Alain Boublil

Tekst Richard Maltby Jr. Og Alain Boublil **Yderligere materiale** Richard Maltby Jr.

Oversættelse Peter Laugesen **Revidering og tilføjelser** Kenneth Thordal

Originally produced on the stage by Cameron Mackintosh.
This production licensed by Music Theatre International (MTI)
by arrangement with Cameron Mackintosh.

Iscenesættelse og koreografi Lisa Kent **Scenografi** Paul Farnsworth **Musikalsk indstudering** Per Engström
Lyddesign Richard Sharratt **Lysdesign** David Howe **Videoprojektioner** Thomas Gray

Medvirkende

Linda Arunee Olofsson, Christian Lund, Kim Hammelsvang, Thomas Høj Falkenberg, Alexandra-Yoana Alexandrova, Gerald Santos, Na-Young Jeon, Joreen Bautista, Nikoline Harriet Breienholt, Judicel Eslao, Mio Kobayashi Frisk, Martine Hattestad Kveli, Ida Mei On, Andrea Rymoén, Vivian Wrang, Albin Boudrée, Niklas Frandsen, Sebastian Harris, Julian T. Kellerman, Mathias Hartmann Niclasen, James Leece, Winchester Lopez, Oliver Poulin, Andy Roda, Carl Sohlberg, Jonas Suurballe, Kristoffer Widerberg og Olof Åhman.

Det begyndte med et foto

Om inspirationen til Miss Saigon

Det var et pressefoto som satte arbejdet med *Miss Saigon* i gang. Komponisten bag *Miss Saigon*, Claude-Michel Schönberg, så en dag i et magasin et foto med titlen Det Ultimate Offer. På billedet ser man en mor opløst i tårer i lufthavnen Tan Son Nhut Air Base i Vietnamkrigens sidste dage. Hun er ved at tage afsked for evigt med sit barn, som hun har valgt at sende til USA og en bedre fremtid på et af de sidste fly ud af Saigon. Hun håber, at den amerikanske far, som barnet aldrig har kendt, vil tage imod barnet.

Schönberg mærkede, hvor påvirket han blev af billedet, og den følelse ville han videreformidle med musicalen.

Pressefotoet inspirerede også Schönbergs tekstforfatter Alain Boublil til at undersøge Vietnamkrigens sidste dage og tiden derefter nærmere. Et arbejde hvor han i forskelligt kildemateriale genoplevede krigens grusomhed, modsætninger, ofre og forræderi. Fundamentet for en ny musical var lagt.

Miss Saigon og musicalhistorien

Musicalen er en teaterform, hvor talt dialog veksler med sang, dans og optrin. Teaterformen blev skabt i Amerika i begyndelsen af 1900-tallet som et resultat af forskellige strømninger i scenekunsten, især fra den europæiske operette som fra ca. 1870 havde været en del af det amerikanske teaterliv.

Den første egentlige musical regnes for at være Jerome Kerns og Oscar Hammerstein II's *Show Boat* fra 1927, hvor musicalformen for første gang var rendyrket: en forestilling i 2 akter med populærmusik, hvor sange og optrin var direkte integreret i det dramatiske forløb.

Musicalen tegnedes i sin første store periode fra 1940-1968 især af forestillinger med et optimistisk livssyn. Forestillingerne byggede på enkle, romantiske plot, hvor tilsyneladende uforenelige personligheder fra hver sit kulturelle og sociale miljø langsomt nærmer sig hinanden for i finalen at fuldbyrde en lykkelig slutning.

Det er denne happy-end som er uløseligt forbundet med de traditionelle forestillinger i den store klassiske Broadway-tradition. Fra *Show Boat* til *Sound of Music* sluttede fortællingen med, at de elskende fik hinanden og næsten eventyrligt levede lykkeligt derefter.

I 1968 markerede *Hair* et brud i genrens udvikling, bl.a. med dens inddragelse af rockmusik, og herefter er det faktisk sjældent happy-end, som markerer afslutningen på en musical. Snarere bliver den tragiske udgang det typiske, og moderne musicals som *Jesus Christ Superstar*, *Evita*, *Les Misérables*, *The Phantom of the Opera* og *Miss Saigon* har alle slutninger, hvor hovedpersonerne enten går under eller dør. De store mega-musicals ligner dermed den klassiske operatradition, og det er livet på både godt og ikke mindst ondt, der fremstilles. I øvrigt ofte gennemkomponeret og uden talte replikker.

Miss Saigon fik urpremiere i London i 1989, hvor den efterfølgende spillede i et helt årti, og på Broadway i New York fik musicalen premiere i 1991. Her spillede forestillingen ligeledes i 10 år.

Miss Saigon er et klasseeksempel på den store, gennemkomponerede ("sung-thru" på engelsk) moderne musical, som i mere end én forstand lægger sig tæt op ad operaen. Først og fremmest, fordi der er musik hele vejen igennem forestillingen, og alt – som i operaen – synges. Ind i mellem i en slags musikaliseret tale, og til andre tider i form af store, helstøbte sange, som operaens arier.

Hovedpersonen Kim i *Miss Saigon* skriver sig ind i en smuk linje af stærke, men også ofte fortvivlede, barske eller ligefrem mishandlede kvindefigurer, som er hovedpersoner i en række af de store musicals i tiden efter 1968.

Indtil nu er *Miss Saigon* blevet opført i 28 lande, oversat til 15 sprog og set af flere end 35 millioner publikummer på verdensplan. En helikopter som lander på scenen i *Miss Saigon* er gået hen og blevet et af de mest ikoniske øjeblikke i teaterhistorien.

Af Michael Eigtved, lektor i Teater- og Performancestudier ved Københavns Universitet
Forfatter af bl.a. *Musicals – Storbyscene og drømmerum* (Museum Tusulanums Forlag, 1995)

Vietnamkrigen og bambustæppet

Vietnamkrigen foregik i årene 1946-1975. Det var på en gang en borgerkrig, en uafhængighedskrig og en ideologisk kamplads, hvor verdens supermagter støttede hver deres part. Krigen spillede en central rolle i Den Kolde Krigs magtbalance. Hvor man i Europa talte om et jerntæppe, talte man i Asien ligefrem om et bambustæppe. Kampen stod mellem det kommunistiske Nordvietnam med støtte fra Sovjetunionen og Kina på den ene side, og Sydvietnams regering og USA på den anden.

***”Det’ de så på TV
var ikke krigen som jeg så den ske”***

Chris i Hvorfor Gud? fra Miss Saigon

Vietnamkrigen var den tættest mediedækkede konflikt, verden hidtil havde set. Ikke færre end 500 korrespondenter var løbende akkrediteret af de amerikanske militære myndigheder til at dække krigen. Journalisterne havde alle muligheder for at rejse rundt i Sydvietnam, deltage i operationer i felten, og rapportere frit. De voldsomme billeder skabte store protester i USA og i resten af verden, og konflikten blev et nationalt traume for USA, som tabte krigen mod et fattigt tredjeverdensland.

Frankrig som kolonimagt

Man kan med en vis ret tale om, at Vietnamkrigen var flere krige, som afløste hinanden, og hvor den røde tråd gennem dem alle var ønsket om at skabe en samlet nation. Det havde Vietnam været før Frankrig invaderede landet som kolonimagt og omdøbte hele området til ”Fransk Indokina”, i årene 1862-1899. Gennem hele denne periode gjorde vietnameserne oprør mod den fremmede besættelse, men først i begyndelsen af 1900-tallet opstod en egentlig nationalistbevægelse med krav om selvstændighed og lederen Ho Chi Minh i front. Den russiske revolution var forbilledet for bevægelsen, der var kommunistisk inspireret, idet den kapitalisme, som franskmændene indførte, med udbytning, materialisme og individualisme, blev set som en konsekvens af kolonistyr og lå meget fjernt fra den vietnamesiske kultur og konfucianismens tanker om fællesskab og velstandsdeling.

Inddæmningspolitikken

Under 2. verdenskrig invaderede Japan også Vietnam, og i kampen mod besættelsesmagterne førte modstandsbevægelsen Viet Minh an. I 2. verdenskrigs sidste år samarbejdede Viet Minh faktisk med USA, som kæmpede mod japanerne. Viet Minh håbede derved, at USA efter krigen ville støtte vietnamesisk selvstændighed. Da Japan kapitulerede og afsluttede 2. verdenskrig, udråbte Ho Chi Minh samme dag Den Demokratiske Republik Vietnam i Hanoi, Nordvietnams hovedstad, og dermed landets uafhængighed. Under ceremonien var han omgivet af amerikanske officerer, men i den efterfølgende kolde krig havnede Viet Minh og USA på hver sin side i den globale kamp, hvor USA begyndte at betragte krigen i Vietnam som et globalt opgør med verdenskommunismen. Et led i en såkaldt inddæmningspolitik.

***”Vietnam, du gi’r mig aldrig noget svar
Kun spørgsmål, det er alt jeg har”***

Chris i Hvorfor Gud? fra Miss Saigon

Efter Ho Chi Minh havde udråbt Den Demokratiske Republik Vietnam, vendte Frankrig tilbage og genvandt magten i Sydvietnam. Krigen rasede igen frem til Frankrigs militære nederlag i Slaget ved Dien Bien Phu 7.

maj 1954. En officiel våbenhvile indgået i Geneve delte nu Vietnam i to næsten lige store dele ved den 17. breddegrad, og man enedes om, at der efter to år skulle afholdes en folkeafstemning om genforening. Afstemningen kom dog aldrig. Begrundelsen var, at Nordvietnam ikke var et demokratisk land, og at det indsatte Diem-styre i syd ikke havde underskrevet aftalen. USA overtog herefter ansvaret for opbygningen af et selvstændigt Sydvietnam. USA håbede, at det kunne tjene som rollemodel for andre kolonier, der blev selvstændige nationer, og man ønskede samtidig at inddæmme Kinas magt i Sydøstasien og frygtede, at hvis man overlod ét land til kommunisterne, så ville de overtage de øvrige lande. Man byggede skoler, sundhedsklinikker og veje, og man trænede og udrustede den sydvietnamesiske hær, der (på papiret) blev verdens fjerdestørste.

”Det her er helvede på jord.

Byen stinker af krig, og krigen er latterlig”

Amerikanske soldater i Det Gloende Hedt i Saigon, fra Miss Saigon

USA går i land

I 1960 blev Den Nationale Befrielsesfront FNL – bedre kendt som ”Viet Cong” – dannet, og det førte USA mere ind i konflikten. Mange medlemmer fra Viet Cong skulle infiltrere Sydvietnam ved at bosætte sig der. Den amerikanske præsident Lyndon B. Johnson ville ikke se ”Sydøstasien gå samme vej som Kina”, og af frygt for et militært sammenbrud, valgte han at sende amerikanske kamptropper til Sydvietnam. Som påskud for at gribe militært ind brugte han en episode fra august 1964, hvor efterretningskilder meddelte, at nordvietnamesiske kanonbåde havde beskydt en amerikansk destroyer i internationalt farvand. 8. marts 1965 gik de første amerikanske marineinfanterister i land i kystbyen Da Nang, og i 1968 nåede antallet af amerikanske soldater op på 535.100. USA kom dog til kort på landjorden, og man ledte i de sidste år af krigen efter en vej ud, så Sydvietnams fald ikke fremstod som et amerikansk nederlag. Man ønskede fra amerikansk side ”fred med ære”.

”Det blev kun til noget frygt’ligt rod

i et sært mystisk land, som jeg aldrig nogensinde forstod”

Chris om sin tid i Vietnam i Konfrontationen, fra Miss Saigon

Den sydvietnamesiske lokalbefolkning var dog ikke overvejende positive overfor de amerikanske soldaters tilstedevær. Nogle malede ”UUUU” på deres hjelme. De fire U’er stod for ”de uvillige, under ledelse af de ukvalificerede, i færd med at gøre det unødvendige for de utaknemmelige”. Skuffelsen over modtagelsen førte hurtigt til kynisme blandt de amerikanske soldater, og i stedet for at vinde lokalbefolkningens gunst, blev de amerikanske soldaters målsætning overvejende at beskytte de andre i gruppen og samtidig selv overleve. Alle civile blev efterhånden set som potentielle fjender.

Saigons fald

Da Nordvietnam og FNL i december 1974 indledte den endelige offensiv ned gennem Sydvietnam, kollapsede den sydvietnamesiske modstand hurtigt de fleste steder, og 30. april 1975 bragede en nordvietnamesisk kampvogn gennem porten til præsidentpaladset i Saigon. 30 års krig var slut, og på TV kunne man se den amerikanske evakuering med helikoptere, der fløj de sidste tropper og civile ud af Vietnam.

Særligt folk, der havde arbejdet for amerikanerne eller for den sydvietnamesiske regering, blev reddet ud af landet. Mange andre forsøgte forgæves at komme med. En del af befolkningen blev

sendt på "genopdragelse", og magre økonomiske år fulgte i det krigshærgede land. Et sted mellem 1,4 og 2 millioner vietnamesere gav sig i det følgende årti på flugt - ofte i små overfyldte både. De gjorde det i håbet om at skabe sig en bedre tilværelse i et andet land. Det skønnes, at omkring 300.000 af disse bådflygtninge omkom på havet.

Af Niels-Bjerre Poulsen, lektor ved Center for Amerikanske Studier på Syddansk Universitet
Forfatter af bl.a. *Vietnam – Den Kolde Krigs Slagmark* (Gyldendal, 2016).

Arbejdsspørgsmål

- Beskriv de internationale forhold og ideologier, der ledte frem til Vietnam-krigen, og som portrætteres i *Miss Saigon*.
 - Hvordan og hvorfor blev Frankrig kolonimagt?
 - Hvorfor opstod de vietnamesiske oprørsgrupper, som Thuy siden hen tilslutter sig i *Miss Saigon*?
 - Diskuter nogle mulige grunde til, at Frankrig ville genvinde herredømmet over Indokina efter 2. verdenskrigs ophør.
 - Hvorfor blev Vietnam delt i to ved den 17. breddegrad?
 - Hvad håbede USA at opnå i Sydvietnam?
 - Hvorfor mente den amerikanske regering, at Diem-styret var det rigtige til at lede landet?
 - Hvilke grunde havde præsident Johnson til at optrappe den amerikanske krigsindsats i Vietnam, og hvorfor indsatte man landtropper i Sydvietnam?
 - Hvorfor gjorde den amerikanske måde at føre krig på det svært også at vinde lokalbefolkningens gunst?
 - Diskuter hvorledes TV var med til at præge debatten om Vietnamkrigen.
 - Diskuter hvilke faktorer som bidrog til Sydvietnams endelige kollaps i 1975, som *Miss Saigon* skildrer.
 - Amerikanernes tilbagetrækning og evakuering er en af de mest ikoniske scener i *Miss Saigon*, som en del af Kims mareridt hvor Kim genkalder sig Saigons fald. Hvordan forløb disse begivenheder i virkeligheden?
 - Efter Saigons fald i *Miss Saigon* bliver Engineer "genopdraget". Hvad vil det sige?
 - Diskuter hvorledes Vietnamkrigens udfald kan sammenlignes med krige i nyere tid, herunder USA's krigsførelse og tilbagetrækning i Kabul i 2021.
-
- Hvordan er traditioner med til at opretholde en kultur?
 - Hvilke vietnamesiske traditioner skildres og nævnes i *Miss Saigon*?
 - Hvordan påvirker traditioner selve dramaet i *Miss Saigon*?
-
- Undersøg en anden krig, hvor USA har været part, og find de forskelle, som har ledt til sammenstødet mellem de kæmpende lande. Hvor meget forståelse har amerikanerne haft for de her "sære mystiske lande", som amerikanske Chris synger om Vietnam i *Miss Saigon*.
-
- Diskuter hvilke ideologiske værdier der er vigtige for jer.

Den episke kærlighedshistorie om umulig kærlighed

Den tragiske fortælling i *Miss Saigon* har rødder i virkeligheden og en række lignende fortællinger om et møde mellem en asiatisk kvinde og en vesterlænding. Dog ikke i Vietnam, men i Japan. Allerede i 1600-tallet, når hollandske købmænd ankom til det ellers lukkede land, var det kutyme, at de blev tilbudt at lave en kontrakt med en lokal kvinde (eller rettere hendes familie) om, at hun stod til rådighed, som "en hustru", i de uger besøget varede.

I 1853 åbnede den amerikanske flåde for handelsforbindelser mellem Japan og Vesten, og Japans isolationisme var brudt. Den franske romanforfatter og tidligere marineofficer Pierre Loti skrev den mere eller mindre selvbiografiske roman *Madame Chrysanthemum* i 1887. Handlingen udspiller sig i Nagasaki, hvor en fransk marineofficer ved navn Pierre i sin søgen efter adspredelse gifter sig med en japansk kvinde, Madame Chrysanthemum, som en japansk bryllupsmægler skaffer ham. Marineofficeren må efter en tid sejle videre, og uden skrupler forlader han sin hustru.

***"Jeg tror, at du er hos mig nu i hjertets dyb
Det tror jeg fuldt og fast, trods alt"***

Kim i Kims Mareridt, fra Miss Saigon

Den praksis, som beskrives her, holdt sig helt op i slutningen af 1800-tallet, hvor to amerikanske missionærer, Irvin og Jennie Correll, hørte fortællingen om, hvordan en af disse kvinder, der havde fået en søn med en købmand, begik selvmord af sorg over, at han forlod hende og sønnen igen. Jennie Correll fortalte historien videre til sin bror, advokaten og forfatteren John Luther Long. Han fik i 1898 udgivet novellen *Madame Butterfly*, som er baseret på søsterens fortælling. Novellen *Madame Butterfly* bidrog væsentligt til dyrkelsen af japansk kultur, men var samtidig også en kritik af amerikanernes og den vestlige kulturs ensidige billede af den japanske kvinde. Novellen blev til et teaterstykke allerede i 1900, og det er dette stykke, Giacomo Puccinis opera fra 1904 er baseret på. På den måde er der altså meget gamle, virkelige fortællinger bag inspirationen til *Miss Saigon*.

***"Hvorfor hende der?
Denne skønhed og så her
Jeg ville intet savne men
så gi'r du mig en nat som den"***

Chris i Hvorfor Gud? efter hans første nat med Kim, fra Miss Saigon

Historien om et forelsket par, hvis fremtid synes forudbestemt som umulig på grund af forskellig religion, race og nationalitet, er tilbagevendende i litteratur og dramatik. Dramatikeren William Shakespeare beskrev tilbage i 1500-tallet Romeo og Julie som "star-crossed lovers", et par der må "stride med vrede stjerner og stor modgang lide". Et forhold hvor det står skrevet i stjernerne, at forholdet vil gå galt. Der er kræfter større end det forelskede par, som arbejder mod dem i astrologisk forstand. Sagnet om det unge elskende par med skæbnen mod sig er gammelt, og elementer kan spores tilbage til den græske oldtid.

Arbejdsspørgsmål

De første toner fra Saigon

- Lyt til ouverturen som indleder *Miss Saigon* og rammesætter musicalens musikalske univers og varsler handlingen [her](#)¹. Luk øjnene og se for dit indre, hvilken scene musikken skaber. Beskriv hvilke billeder musikken frembringer. Vælg 10 ord som du synes beskriver musikken. Hvad tror du komponisten vil udtrykke med musikken?

Kærlighedsduetten Sol og Måne

- Foretag en analyse af kærlighedsduetten Sol og Måne, som synges af Kim og Chris under deres første nat sammen. Duetten kan høres [her](#)² og den danske tekst læses bagerst i dette materiale. Hvilke sproglige virkemidler benyttes i teksten? Hvad i sangteksten indikerer, at Kim og Chris er forbundne og tiltrukket af hinanden, men at forholdet er dømt til at gå galt?
- Analyser musikkens dramatiske funktion i Sol og Måne. Hvilke instrumenter kan du høre, og hvilke følelser, tanker og stemninger oplever du, at instrumenternes lyd, tempoet og sangens udvikling, frembringer?
- Hvordan afspejler sproget og musikken i Sol og Måne de to karakterers forskellige kulturelle baggrund?
- Kunne det samme være skabt udelukkende med replikker? Det vil sige en scene uden musik, men alene med ord og tale? Hvad tilfører musikken til scenen, og sidenhen når den samme melodi fra sangen gentages andre steder i forestillingen? Kan musicalgenren noget som andre kunstarter ikke kan?

Lav tomandsgrupper og lad hver gruppe arbejde med et scenarie fra *Miss Saigon*

- Når man oplever en musical som *Miss Saigon*, der synges fra start til slut, oplever man som publikum hele forestillingen som en strøm af indtryk – forestillingen opleves som et hele. *Miss Saigon* består af en række stærke musikalske og lyriske scenarier, som tilsammen skaber dette hele. Når I har set forestillingen, så lyt til den engelske optagelse af forestillingen [her](#)³. Vælg en af de følgende sekvenser:
 - The Heat Is On In Saigon
 - The Movie In My Mind
 - Why God Why?
 - Sun And Moon
 - The Wedding Ceremony
 - The Morning of the Dragon
 - I Still Believe
 - This is the Hour
 - If You Want To Die In Bed
 - Bui Doi
 - Her Or Me

¹ Link til ouverturen: <https://youtu.be/WcNW-gh88sY>

² Link til Sol og Måne: <https://youtu.be/w8XkRKcE3SQ>

³ Søg på YouTube efter "Miss Saigon: The Definitive Live Recording"

▪ The American Dream

- Redegør for det valgte scenarier indplacering i musicalen, og beskriv hvad der finder sted i sekvensen.
- Diskuter hvad vi lærer om karakteren (eller karaktererne) som synger i sekvensen. Hvad synger de (til hinanden), hvilke følelser vækkes der i dem, og hvad afslører det om karaktererne og deres forhold?
- Hvad afslører sangteksten om Vietnamkrigen og den måde, krigen påvirker (eller har påvirket) karakteren?
- Er stemningen/handlingsforløbet det samme hele scenariet igennem, eller er der steder, hvor handlingen, sproget og det musikalske udtryk skiller sig ud eller udvikler sig i en anden retning?
- Kombiner evt. med en forestillingsanalyse (se næste side) af det valgte scenarie ud fra jeres iagttagelser under forestillingen.
- Diskuter hvilke temaer sekvensen bringer i spil og sekvensens betydning for forestillingen som helhed.

Den tragiske heltinde

- Hvorfor tror du, at et tema som umulig kærlighed fascinerer publikum og læsere, så forfattere gennem flere tusind år har skrevet om det?
- Hvad tror du, forfatterne har villet sige med den måde, *Miss Saigon* slutter på?

Forestillingsanalyse

Alt i en forestilling kan analyseres og sættes i relation til forestillingens øvrige elementer, og der er som udgangspunkt ikke noget der bare er på scenen tilfældigt. Med en forestillingsanalyse undersøger du, hvordan teaterforestillingen er bygget op, hvad den indeholder, hvordan du opfatter den, og hvad forestillingens enkeltelementer betyder i en samlet tematisk helhed.

Forestillingsanalysen forløber i tre planer: et beskrivelsesplan, et analyserende plan og et perspektiverende plan, der skal åbne forestillingen og dens betydninger op for tilskueren samt undersøge, hvad der har en given virkning på publikum.

Forforståelser og kendskab (før forestillingen)

Ens forventninger, forudfattede holdning og kendskab til forestillingen påvirker teateroplevelsen. Derfor er det godt at gøre sig nogle tanker om, hvad man skal se, og ens forventninger, inden man skal i teatret. Følgende refleksioner kan hjælpe dig:

- Hvad kommer du til at tænke på, når du hører titlen *Miss Saigon*?
- Hvilke temaer forventer du vil blive belyst i forestillingen, når du hører titlen og ser plakaten?
- Hvad forventer du dig af forestillingens visuelle udtryk? (Scenografi og lys)
- Hvilke karakterer forventer du optræder i forestillingen?

Det beskrivende og analyserende plan (under og efter forestillingen)

Når du ser forestillingen, kan du være opmærksom på følgende, du efterfølgende kan analysere og fortolke:

Sted og rum

Selve mødet med teatret og teaterrummet er det første, man som publikum oplever. Stedet kan have en medskabende kraft i forhold til, hvordan man oplever forestillingen.

- Hvordan definerer Det Ny Teater sig som teater?
- Hvilken betydning har teatrets kunstneriske profil i forhold til jeres forventninger til *Miss Saigon*? Levede forestillingen op til disse forventninger?
- Beskriv teaterrummet. Hvordan ser det ud, hvordan er publikum placeret, er teatersalen klassisk eller moderne, er det en stor eller lille sal? Hvordan er publikum placeret i rummet? Involveres publikum? Beskriv hvordan.

Scenografi, lyd og lys

Det visuelle og auditive udtryk som består af scenografi, kostumer, lyd, lys og musik spiller en stor rolle i teateroplevelsen som stærke medfortællende elementer der forstærker eller kommenterer på forestillingens handling.

- Hvordan ser scenografien ud? (Hvordan bruges farverne, materialer, rekvisitter, kostumer)

- Hvilken betydning for forestillingen har det, at scenografien er, som den er? Hvilken atmosfære skaber den?
- I forestillingen bliver der brugt rekvisitter – hvilke har særligt stor betydning?
- I hvilke scener gjorde lyset indtryk på dig? Hvordan fungerede lyset som en del af det sceniske udtryk?
- Hvilke forskellige atmosfærer er lyset og lyden med til at skabe i forestillingen? (Stemmernes klang, effektlyde, reallyde etc.). Fremstiller de noget indre og psykologisk hos karaktererne?
- Hvilken rolle spiller bambussen, som er et væsentligt element i scenografien?
- Hvad og hvordan kommunikerer musikken? Hvordan kan den karakteriseres (genrer, stemninger, tekst, lyd)? Hvad er musikkens kulturelle kontekst?

Karakterer og spillestil

Når alt kommer til alt, består teater i, at en person stiller sig op og spiller en anden, mens et publikum ser på. Det er skuespillerens krop og bevægelser i samspil med scenografien, lys og lyd, der skaber betydningen hos publikum.

- Hvilke forskellige karakterer møder vi? Hvor gamle er de? Hvordan ser de ud? Hvordan er deres kropssprog, stemmebrug, bevægelser?
- Kender du skuespilleren fra andre steder eller roller, vedkommende har spillet? Hvilken betydning har det for måden, du oplever vedkommende på?
- Hvordan bruges der dans? Hvilke former for dans benyttes, og hvad siger det om karaktererne?
- Repræsenterer karaktererne bestemte holdninger eller temaer?
- Kan man identificere sig med karaktererne? Er nogle et spejlbillede af noget fra dit liv?

Det teatral forløb

- Hvordan forløber forestillingen? Er der korte eller lange stræk? Skarpe brud eller slørede overgange? Er forestillingen lang eller kort? Er tempoet højt med korte scenarier eller dvælende og poetisk?
- Hvilken betydning har det for, hvordan du opfatter forestillingen?

Det fortolkende plan (efter forestillingen)

På det fortolkende plan søger man at forstå meningen med forestillingen som helhed ved at analysere flere mindre dele af forestillingen for derved at kunne sige mere om forestillingen som helhed. I fortolkningen undersøger man frem hvilke temaer, forestillingen behandler.

Tematik

- Hvad handler forestillingen om?
- Hvad er historiens konflikt?
- Hvilken betydning har de mange tegn i forestillingen, som du har fundet frem til på beskrivelsesplanet, når tegnene bruges i netop denne sammenhæng?
- Hvad gjorde sanseindtrykket ved disse tegn ved din opfattelse af forestillingen? Hvordan reagerede du, da du oplevede det (f.eks. en reaktion i form af fornøjelse eller det modsatte, identifikation)?
- Hvilke tematikker findes i forestillingen?

Det perspektiverende plan (efter forestillingen)

På et perspektiverende plan bevæger man sig udenfor forestillingen og sætter sin analyse og fortolkning af forestillingen ind i en større sammenhæng. De temaer, der er fundet på de to foregående planer, ses således som noget, der stammer fra det omgivende samfund, hvor forestillingen er et udtryk for noget, der er på spil. Man sætter her ord på hvilke erfaringer, man tager med fra forestillingen.

- Hvad fik forestillingen jer til at tænke over? Hvilke problematikker peger den på?
- Hvorfor tror I, at Det Ny Teater har valgt at opsætte *Miss Saigon*?
- Hvilken mening/hvilket budskab får I ud af forestillingen?

Teateranmeldelse

Giv udtryk for dine indtryk efter forestillingen

Brug dine refleksioner fra forestillingsanalysen til at skrive en anmeldelse af *Miss Saigon* som dramatisk værk og af Det Ny Teaters realisation af forestillingen.

En anmeldelse er din personlige mening og faglige vurdering, der skal hjælpe andre med at finde ud af, om de skal se *Miss Saigon*. Det er derfor vigtigt, at du begrundet din holdning med gode argumenter, uanset om du kunne lide forestillingen eller ej. Du formidler samtidig til mennesker, der ikke har set forestillingen, hvilket stiller krav til den måde, du formidler stoffet på. Start med at læse følgende råd:

- Lav en god overskrift der opsummerer det, du skriver i anmeldelsen, på en præcis og fængende måde. Allerede her skal man kunne se, om du kan lide forestillingen.
- De første linjer er afgørende for, om læseren læser videre. Hav gerne en let tone, som kan medvirke til at fastholde læserens interesse.
- Din anmeldelse skal bl.a. indeholde et kort resumé og eksempler fra handlingen. Det er vigtigt, at du har de mest relevante informationer med, men samtidig ikke afslører for meget.
- Hvad synes du? Din holdning skal fremstå klart i anmeldelsen. Det er selve vurderingen, der adskiller en anmeldelse fra et resumé, så derfor skal du være personlig i din anmeldelse.
- Lav en faktaboks med de oplysninger der ikke er plads til i selve anmeldelsen. Det kan være forestillingens spilleperiode, instruktørens navn, skuespillernes navne etc.

Arbejdsspørgsmål til anmeldelse af Miss Saigon

- Hvad handler *Miss Saigon* om?
- Hvilke greb var der taget og hvorfor?
- Hvad var godt ved forestillingen? Hvad var ikke så godt?
- Hvilke øjeblikke og medvirkende i forestillingen gjorde særligt indtryk på dig? Positivt eller negativt?
- Mindede forestillingen dig om noget i samfundet eller andet teater, du har set?
- Hvad var forestillingens budskab? Var budskabet klart?
- Vil du anbefale andre at se forestillingen? Hvorfor eller hvorfor ikke?

Appendix

Sol og Måne

Musik Claude-Michel Schönberg **Original fransk tekst** Alain Boublil
Tekst Richard Maltby Jr. og Alain Boublil **Yderligere materiale** Richard Maltby Jr.
Oversættelse Peter Laugesen **Revidering og tilføjelser** Kenneth Thordal

Hør sangen på dansk [her](#)⁴

KIM SOLENS LYS ER HVAD, DU ER
OG JEG ER MÅNENS STRÅLER
SAMMEN PÅ HIMLEN
SOM DAG OG NAT
GUD HAR VELSIGNET OS SKAT

CHRIS DU ER SOM ET MYSTERIE
HJEMME ER ALTING FORSKELLIGT
FRA ALT HVAD DU ER
HVORDAN KU' VI TO PÅ EN NAT NÅ ALT DET HER

KIM NU ER DAGEN PÅ VEJ

CHRIS MÅNEN SNEGLER SIG MED

KIM DER' FUGLE SE!

CHRIS OG STJERNESKÆR

KIM NU RYSTER DE

CHRIS TAG HÅNDEN HER

BEGGE LAD OS FLYVE AF STED

⁴ Link til Sol og Måne: youtu.be/w8XkRKcE3SQ